

ADÓ-, VÁM- ÉS RENDÉSZETI ELLENŐRZÉSEK

A Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV) legfontosabb feladata a költségvetési bevételek biztosítása. Ezt az ellenőrzések során a visszaélések megelőzésével, felszámolásával valósítja meg, de emellett továbbra is hangsúlyos marad a hatóság szolgáltató jellege.

A NAV a rendelkezésére álló adatvagyon minél teljesebb kiaknázásával, a **kockázatelemzése**i során az **adattudomány legújabb módszereinek célzott használatával** végzi az ellenőrzésre történő kiválasztási feladatait, mely a fejlesztések nyomán évről évre egyre pontosabb. A kockázatok súlya, és az adózók jogkövetési hajlandósága szerint választja meg a NAV az eljárás típusát, melyek 2025-ben a következők lehetnek: adategyeztetési eljárás, támogató eljárás, jogkövetési vizsgálat, illetve adó- vagy vámellenőrzés.

Az alapvetően a szabályok betartására, az adókötelezettségek teljesítésére törekvő, együttműködő adózókat **támogatja** az egyedi, kisebb hibák elkövetésének kiküszöbölése és kijavítása érdekében. Azon adózóknál, amelyek – akár a megalakulásukhoz képest rövid időn belül – elmulasztják az adókötelezettségek szabályszerű és önkéntes teljesítését, és/vagy csalárd tevékenységekhez, fertőzött ágazatokba integrálódnak, **azonnali, szigorú, határozott hatósági fellépést** alkalmaz. A nem jogkövető vállalkozások másik jellemzője a foglalkoztatottak bejelentésének és/vagy a járulékok bevallásának elmulasztása. Ezekben az adózói körökben indokolt az azonnali szigorú és határozott hatósági fellépés mind a magánszemélyek érdekeinek, mind a költségvetés védelme érdekében.

2025-ben is nagy hangsúlyt kap az adózók figyelmeztetése és felszólítása az adatszolgáltatások eltéréseinek javítására egy új jogintézmény, az **adategyeztetési eljárás** útján, mely az adózók által teljesített bevallások és adatszolgáltatások, valamint a NAV rendelkezésére álló adatok közti ellentmondások feltárására és önkéntes rendezésére irányuló eljárás. Jogkövetési vizsgálat, adóellenőrzés akkor követi az adategyeztetési eljárást, ha az ellentmondásokat az ügyfél nem oldja fel.

Az ágazati sajátosságok figyelembevételével a NAV kiemelt figyelmet fordít a különböző társhatóságokkal közösen elvégzett ellenőrzések lefolytatására, az együttműködésből fakadó szinergiák minél hatékonyabb kiaknázása érdekében.

A. A NAV ADÓSZAKMAI TERÜLETÉNEK ELLENŐRZÉSEI

I. Kiemelt, és legnagyobb adóteljesítménnyel rendelkező adózók

Nemzetgazdasági súlyuk, nagy volumenű beruházásaik miatt kiemelt jelentőségű a **kiemelt adózók és a legnagyobb adóteljesítményű adózók** ellenőrzése.

A kiemelt adózók meghatározó hányada rendelkezik kapcsolt vállalkozással, ezért a **kapcsolt vállalkozások között alkalmazott árak vizsgálata** kiemelt prioritás. A transzferár-adatszolgáltatás adatai alapján kockázatos ügyleteket bonyolító, valamint a veszteséges vagy

igen alacsony nyereséget elérő korlátozott kockázatú (rutin) gyártási, forgalmazási vagy szolgáltatási tevékenységet végző adózók transzferár szempontú ellenőrzése kiemelt cél. Az ellenőrzési tapasztalatok szerint a kiemelt adózóknál kockázatot hordoz az adókedvezmények (például fejlesztési, energiahatékonysági beruházási, felújítási), a társasági adóalap növelő és csökkentő tételek helyes megállapítása, a rehabilitációs hozzájárulási kötelezettség helyes teljesítése, a szabálytalanul, bérkiegészítésként funkcionáló, adómentes kifizetések elszámolása, ezért az adóhatóság az ellenőrzések során a jogszerű elszámolást kiemelten vizsgálja.

II. Az alapvető eltérések folyamatos monitoringja

A bevallások és a NAV rendelkezésére álló kontrolladatok közti eltérések alapján, az adózási fegyelem növelése érdekében a következő eltérésekkel érintett adózói csoportok biztosan számíthatnak arra, hogy a NAV célkeresztjébe kerülnek:

- több éve tagi kölcsönből működő társaságok,
- a korábban keletkezett levonható áfájukat évek óta folyamatosan görgetők,
- tendenciózusan nullás bevallást benyújtók, de a kontrolladatok (online számla és/vagy a partneri tételes áfa, online pénztárgép stb.) szerint értékesítők,
- az újonnan alakult, valamint a személyi változással érintett vállalkozások, kiemelten azok, akik az Online Számla rendszerben nagy tételszámú és/vagy nagy összegű számlákat szerepeltetnek,
- a megalakulást követő egy éven belül kiugró forgalomnövekedést mutató vállalkozások,
- áfabevallást be nem nyújtó, vagy nullás adókötelezettséget valló, összesítő jelentést ki nem töltő, de kontrolladatok alapján tevékenységet folytató, áfakontroll-eltéréssel rendelkező, illetve az „alvó státuszt” követően ismételten tevékenységet végző társaságok,
- az áfabevallás, összesítő jelentés és az online számla adatok közötti eltéréssel rendelkező adózók, illetve áfabevallást be nem nyújtók,
- székhelyszolgáltató társaságoknál székhellyel rendelkező, bejelentett telephellyel és alkalmazottakkal nem rendelkező adóalanyok, az azonos székhelyre bejelentkezett adózók,
- a kockázatos adózói múlttal rendelkező, törölt adószámú, elérhetetlen vállalkozások tulajdonosainak további vállalkozásai,
- a nagyszámú foglalkoztatottat alkalmazók, akik az online számlaadat-szolgáltatás adatai szerint nem bocsátanak ki számlákat,
- a nagy forgalmat alkalmazottak nélkül bonyolítók, megugró forgalom mellett adóminimalizálók,
- azon vállalkozások, ahol a dolgozói létszám nem fedi le a telephelyek számát (például az élelmiszer jellegű vegyes kereskedelmi üzlet, az italszolgáltatás, a cukrászda, az éttermi vendéglátás).

III. A költségvetési kockázat csökkentését célzó ellenőrzések

Az ellenőrzési tapasztalatok és kockázatelemzési adatok alapján az alábbi témákra, ágazatokra különös figyelmet fordít a NAV 2025-ben:

- 1) (használt) gépjármű- és gépjárműalkatrész-kereskedelmi, valamint gépjárműjavítási tevékenységet végzők, továbbá a gumiabroncsokat, felniket értékesítők,
- 2) személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozások, épületüzemeltetéssel, takarítással foglalkozó vállalkozások, munkaerőkölcsönzők,
- 3) számítástechnikai és telekommunikációs termékekkel kereskedők,
- 4) webhelyeken, portálokon értékesítők, külföldi és belföldi e-kereskedelmi platformok üzemeltetői, illetve az ezen felületeken értékesítők,
- 5) internetes tartalomszolgáltatók,
- 6) textil kis- és nagykereskedők,
- 7) zöldség-gyümölcs kereskedők,
- 8) élelmiszeriparral, mezőgazdasággal összefüggő árukat, terményeket forgalmazó, nagy mennyiségben beszerző adózók (cukor, étolaj, sajt, kávé, csokoládé, liszt, ásványvíz, üdítőital, mák, dióbél, rizs, szója, műtrágya, burgonya), valamint élelmiszeripari termékek előállítását végzők,
- 9) építőipari, valamint építőanyag-kereskedelmi tevékenységet folytatók
- 10) rendezvényszervezők, reklám-, marketing-, médiaszolgáltatói és filmgyártási tevékenységet folytatók,
- 11) turizmus, vendéglátás, szálláshely-szolgáltatói tevékenységet folytatók, személyszállítási tevékenységet végző taxisok
- 12) rendszeres termékimportra irányuló tevékenységet végzők
- 13) távol-keleti termékeket árusítók,
- 14) szépségipari (fodrász, kozmetikus, műkörmös, pedikűrös, stílustanácsadó), valamint testedzési szolgáltatást – személyi edzői és masszőri tevékenységet – nyújtó adózók [ideértve az egyéb kiszolgáltató személyzet foglalkoztatásának szabályszerűségét, az árusított táplálékkiegészítők eredetét, azok bizonylati hátterét, a bevételek (napi jegyek, havi bérletek, büfétermékek bizonylatolása) regisztrálását az online pénztárgépeken]
- 15) jövedékiadó-köteles tevékenységet folytatók.

IV. A költségvetési bevétel szempontjából magas kockázatot hordozó adóalanyok célzott kockázatelemzésen alapuló ellenőrzése

Az elmúlt években folyamatosan bővített NAV-adattárház, valamint a nyílt forráskódú adatbányászati eszközök teljes körű és rugalmas adatelérési, illetve adatelemzési lehetőségeket tettek lehetővé a munkatársak számára. A NAV Mesterséges Intelligencia Munkacsoportja többek között a kiválasztási munka fejlesztését segíti.

A közel valós idejű adatok immáron lehetővé teszik, hogy az adóhatóság megismerje az adózók gazdasági kapcsolatrendszerét, az adózók valós idejű tényleges gazdasági tevékenységét, mely kellő alapot nyújt a gyors reagálásra. Emiatt elengedhetetlen az adatok folyamatos vizsgálata, a helytelen adatszolgáltatások, rendszerszintű hibák kiszűrése, javítása, a hibás adatokból a csalárd adózói magatartások azonosítása, a láncolatok feltárása. Az adatelemzés eredményeinek felhasználása a jogkövető adózói körben alapul szolgálhat az eltérések önellenőrzéséhez is. Az idei év fókuszában ezért továbbra is megjelenik az adathelyesség biztosítása, most már az adategyeztetési eljárás alkalmazásán keresztül is.

Az adóhatóság továbbra is kiemelt figyelmet fordít az áfacsalások kapcsán észlelt csalási sémák feltárására, megszüntetésére, és az esetleges új mechanizmusok kiszűrésére. Ehhez a rendelkezésére álló teljes eszköztárat felhasználja: a célzott kockázatelemzésen keresztüli – akár nemzetközi adatcsere keretében érkező – adathasznosítást, ezt követően a szegmentáláson alapuló ellenőrzési eljárásokat, a feltételek megléte esetén alkalmazható ideiglenes biztosítási intézkedéseket, végső soron pedig a végrehajtási eljárást és költségvetési csalás gyanújának fennállása esetén a büntető eljárást.

1. OPG, automaták, OSA, eKAÉR, NTAK adatok

A NAV folyamatosan monitorozza az **online pénztárgépekből érkező adatok és az áfabevallások közötti eltéréseket**, ez az adatkör leginkább a számla- és nyugtakibocsátás, valamint a foglalkoztatotti bejelentések helyszíni ellenőrzésére történő célzott kiválasztást segíti. Az azonos tevékenységi körbe tartozó, illetve azonos földrajzi elhelyezkedéssel rendelkező vállalkozások forgalmi adatainak tetszőleges időszakokra vonatkozó összehasonlítása lehetőséget ad a **településkontroll** elvégzésére, továbbá arra, hogy az átlagtól jelentősen elmaradó gazdálkodókat az ellenőrzés megszólítsa. A településkontroll akciói azokat a településeket, illetve adózókat, adózói köröket célozzák meg, amelyek ellenőrzöttségi szintje a szakrendszerek adatai vagy a revizori tapasztalatok szerint alacsony, és ebből következően a jogkövetési hajlandóságuk is fejleszthető vagy az általuk folytatott tevékenység költségvetési szempontból kockázatokat hordoz.

A **kezelőszemélyzet nélküli automaták** működtetésének ellenőrzése különösen azokon a helyszíneken indokolt, amelyeknél jellegüknél fogva, vagy a NAV-hoz eljuttatott információk alapján az adatszolgáltatás teljesítése sérülhet.

Az **online számlaadat-szolgáltatási kötelezettség** biztosítja, hogy **az adózók forgalmáról az adóhatóság valós idejű információkkal rendelkezzen**. A rendszer elsődleges célja az adóelkerülő magatartások, a bizonylat nélküli értékesítések visszaszorítása, a gazdaság fehérítése. A beérkező adatokra épülő konstruktív elemzési módszereknek köszönhetően lehetőség nyílik a számlaadatok különböző bevallási adatokkal, a belföldi összesítő jelentés vevő oldali kontrolladataival történő összevetésére, a kockázatos eltérések kiszűrésére, a korábban mulasztással érintett adózók jogkövetési szempontú viselkedésének további nyomon követésére, újabb mulasztás vagy visszaélés esetén pedig az azonnali beavatkozásra. **Az adathelyesség biztosítása ezért a NAV valamennyi eljárása során kiemelt elvárás.**

Kiemelten fontos az online számlaadatok elemzése alapján a kibocsátott számlák ellenére az adóbevallási kötelezettségeiket nem teljesítők, a bevallást nullás adattartalommal benyújtó adózók, illetve a vélhetően fiktív számlát befogadók ellenőrzésre történő kiválasztása, valamint a számlázási láncok feltárása. Jellemzően számlázási láncolatokon keresztül fogadják be a fiktív számlákat a haszonhúzó társaságok, ezért kiemelt hangsúlyt kell fektetni a bevallást mulasztó társaságok, illetve a frissen alakult, de egy éven belül nagy forgalmat generáló társaságok soron kívüli kiszűrésére és vizsgálatára, a csalárd tevékenység folytatásának megakadályozására. Ezen társaságok online számladataiból kiindulva szükséges a kockázatelemzés során a számlázási lánc feltárása, a csatorna- és haszonhúzó társaságok ellenőrzése.

Az *Elektronikus Közútiáruforgalom-ellenőrző Rendszer* (eKÁER) adó- és vámhatósági szempontból lehetőséget biztosít arra, hogy **az áruk útját a NAV indokolt esetben nyomon követhesse**, a közösségi kereskedelem kapcsán kockázatot jelentő első belföldi és a Közösség más tagállamába történő értékesítéseket látó körbe hozhassa, illetve a jelentős kockázatot hordozó bejelentések, járművek, adózók tevékenységét figyelemmel kísérhesse és a szükséges intézkedéseket a jogkövetéssel arányosan és szakterületi együttműködésben megtegye. A megtett úttal arányos útdíjfizetési kötelezettség rendszerével összekapcsolva, az útdíjhoz kötődő kameraadatok felhasználásával pedig a kiválasztás még jobban pontosítható.

A *Nemzeti Turisztikai Adatszolgáltató Központ* (NTAK) *adatai révén* a NAV naponta kap adatot a **szálláshely-szolgáltatók, a vendéglátó üzletet és turisztikai attrakciót üzemeltetők** (közfürdő, természetes fürdőhely, muzeális intézmény, vár, kastély, turisztikai közlekedési infrastruktúrához tartozó közlekedési eszköz, kalandpark, vidámpark, védett természeti terület bemutatóhelye, zenés, táncos rendezvény) által beküldött **törzsadatokról, forgalmi és egyéb statisztikai információkról**. A közel valós idejű adatok lehetőséget teremtenek a bevallásokban szereplő adatokkal történő keresztellenőrzésre, és az NTAK regisztrációs adatok ismerete biztosítja, hogy a szálláshelyhirdetőket is nagy megbízhatósággal azonosítsa a NAV.

2. Foglalkoztatáshoz, önfoglalkoztatáshoz kapcsolódó adatok

A foglalkoztatás szabályszerűségének, az igénybe vehető adókedvezmények jogszerűségének ellenőrzése évek óta kiemelt feladat. Jelentőségét a költségvetési bevételek biztosítása mellett az a tény is erősíti, hogy a munkavállalók a szabályszerű bejelentés alapján válnak az egészségbiztosítási- és nyugellátási ellátások igénybevételére jogosulttá. A be nem jelentett alkalmazottakat foglalkoztatók, a foglalkoztatottakról bevallást be nem nyújtók a jogszabályváltozások miatt még szigorúbb fellépésre számíthatnak.

Az Üvegkapu (Építőipari Monitoring- és Adatszolgáltató Rendszer) lehetővé teszi, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok – köztük a NAV is – valós időben információt kapjanak a beruházás helyszínén tartózkodó személyek jelenléti adatairól, és a beruházásban részt vevő vállalkozásokról, ezáltal elősegítve a foglalkoztatás szabályszerűségének ellenőrzését és az alvállalkozói viszonyrendszerek feltárását. Az adatok hasznosítása az építőipari ágazat fehéritése szempontjából kiemelt jelentőséggel bír.

Az egyéni vállalkozók esetében is elemzi az adóhatóság a rendelkezésre álló, folyamatosan érkező adatokat és bevallásokat, több adónemet érintően is. Azok a vállalkozók, akik több kockázattal is érintettek – például kereskedelmi tevékenységet végeznek és az szja-bevallás alapján elszámolható elábé értéke meghaladja a bevallott bevételt, a tevékenységet szüneteltetik, azonban ez idő alatt online számlaadat-szolgáltatással vagy online pénztárgép értékesítési adattal rendelkeznek, tartósan veszteségesek, főállású egyéni vállalkozók, és ennek ellenére nem nyújtották be a '58 jelű bevallást –, 2025-ben az ellenőrzések fókuszában lesznek.

Ellenőrzésre számíthatnak azok az egyéni vállalkozók (magánszemélyek) is, akik bevallást nem nyújtanak be, sorozatosan újabb és újabb adószámot váltanak ki, az egyéni vállalkozói kivét és a járulékbevallásban szereplő járulékalap tekintetében eltéréssel rendelkeznek, illetve akik a törzsadatok szerint heti 36 órát elérő munkaviszony mellett egyéni vállalkozói tevékenységet folytatnak, azonban a valóságban munkaviszonnyal nem rendelkeznek. Ebben az évben az adóhatóság megszólítja azokat az adózókat is, akik rendszeresen foglalkoztatnak egyszerűsített foglalkoztatás keretében munkavállalókat ('T1042E, 'T1042TEL alapján), de azonos időszakra '08 jelű járulékbevallási kötelezettségüknek nem tesznek eleget, vagy NY-es nyilatkozatot nyújtanak be, illetve a beadott '08 jelű bevallásban egyszerűsített foglalkoztatás keretében alkalmazott munkavállalókat nem szerepeltetnek. A szegmentálás ezen adózók körében is érvényesülni fog.

3. Nemzetközi információcsere keretében érkező adatok

A nemzetközi információcsere keretében érkező adatok első nagy körét a meghatározott jövedelmekkel és a pénzügyi számlákkal kapcsolatos információk képezik, míg a másik nagy csoportot a több országban is jelen lévő vállalatok adózási szempontból releváns adatai jelentik.

A nemzetközi adóügyi automatikus információk adatai alapján rendelkezésre álló **pénzügyi számlainformációk és jövedelemadatok támogató eljárásban** történő hasznosítása, továbbá az eljárás során az adóhatósággal nem együttműködő, legnagyobb adóeltérésekkel érintett adózók jogkövetési ellenőrzésre történő kijelölése is feladata lesz az adóhatóságnak.

Az elektronikus kereskedelem jelentős része tagállamok közti távértékesítés formájában valósul meg, amellyel összefüggésben az érintett adózók az OSS-rendszerben is teljesíthetik adókötelezettségeiket. A harmadik országos küldemények esetében pedig az IOSS választása biztosít egyszerűsítést az importált termékek távértékesítéséhez kapcsolódó adókötelezettség teljesítésében. Az új szabályok már 2021. július 1-je óta érvényben vannak, és az ezek keretében megvalósult ügyletek ellenőrzésében nagy szerepet kapnak a nemzetközi adatok, illetve vámadatok. Utóbbi kontrolladatként felhasználva, az IOSS esetében folyamatos kockázatelemzéssel kiszűrhetők azok az adózók, akik nem teljesítették bevallási kötelezettségüket.

A fentiekén túl kiemelt feladat az Európai Unió és az OECD adóelkerülő magatartásokra vonatkozó irányelveinek figyelembevételével az adózási szempontból nem együttműködő országokkal kapcsolatban álló és onnan nyereséget szerző adózók kockázatelemzésen alapuló ellenőrzése.

4. Közvetett vámjogi képvisellel kapcsolatos adatok

A közvetett vámjogi képviselő az importáló által rá átruházott adólevonási jogának gyakorlásához a nem megbízható és nem kockázatos importáló esetében partnerellenőrzést végez. Az adatszolgáltatásban feltüntetett információk hasznosítása, a partnerellenőrzés vizsgálata kiemelt szempont 2025-ben.

5. Bizalmi vagyonkezeléssel érintettek ellenőrzése

Szükséges a bizalmi vagyonkezelési jogviszonnyal érintett egyes szereplők vizsgálata is, egyrészt az adójogszabályokban foglalt rendelkezések megkerülésének megakadályozása, másrészt a vagyonrendeléssel megvalósított fedezetelvonás feltárása, megszüntetése érdekében.

V. Az önkéntes jogkövetés támogatása

Az elmúlt évek tapasztalatai alapján kijelenthető, hogy sikeres az önkéntes jogkövetés segítése támogató eljárásokkal: a megszólított adózók nagy többsége az értesítést követően rövid időn belül rendezte az eltéréseket. Van azonban olyan adózói réteg, amely csak akkor teljesíti – vagy teljesíti szabályosan – az adókötelezettségét, miután az adóhatóság megszólította. A támogató eljárásoknak a 2025-ös évben nem ők lesznek az érintettjei: a kötelezettségeiket notóriusan nem, vagy helytelenül teljesítők ellenőrzésre számíthatnak. A támogató eljárások iránya a tavalyihoz hasonlóan idén is kétféle:

- A nem szándékosan tévesztő, alapvetően jogkövető, de hibázó adózók támogatása.
- Az adózók támogatása a folyamatosan változó jogszabályi környezet miatt.

B. A NAV VÁMSZAKMAI TERÜLETÉNEK ELLENŐRZÉSEI

I. A 2025-ben tervezett vám-, regisztrációsadó- és EMGA-ellenőrzések fő irányai

Elsődlegesen a vámhatóságok felelnek az Európai Unió (EU) harmadik országokba irányuló nemzetközi kereskedelmének felügyeletéért, hozzájárulva a tisztességes piaci folyamatokhoz, a közös kereskedelempolitikának és a kereskedelemmel összefüggő, más közös uniós politikák végrehajtásához, valamint az ellátási lánc globális biztonságához. Mindezzel összhangban a NAV vámigazgatási jogkörében vámellenőrzéseket végez

- a vámeljárássok folyamatában, az áruk átengedését megelőzően, továbbá
- az áruk átengedését követően, utólagosan, valamint
- egyéb – vámeljárássokhoz nem kapcsolódó – esetekben.

Ezek célja a gazdálkodók tevékenységének megfeleltetése a vámjogszabályoknak és más (kapcsolódó) jogszabályoknak **A vámellenőrzéseket a vámhatóság jellemzően kockázatelemzésen alapulóan és a gazdasági trendekhez igazodva, célzottan rendeli el, de véletlenszerű kiválasztást is alkalmaz és akciójellegű ellenőrzések végrehajtására is sor kerülhet.**

A vámhatóságokra egyre nagyobb felelősség hárul az EU polgárai életének, egészségének megőrzésében. Jól mutatja ezt a nagyszámú tiltó-korlátozó, valamint szankciós rendelkezés is, melyek betartatásában meghatározó feladata van a tagállami vámhatóságoknak. Tehát a vámellenőrzések során, a pénzügyi természetű kockázatok kezelése mellett különös figyelmet fordítunk a nem fiskális jellegű kockázatokra, szempontokra is. Ennek megfelelően az áruátengedést megelőző vámellenőrzések elsősorban a biztonsági és védelmi jellegű ellenőrzésekkel érintett, tiltó és korlátozó rendelkezések hatálya alá tartozó termékkörök EU-n kívüli országokkal folytatott kereskedelmére, valamint szankciós rendelkezésekre fókuszálnak. E körben a vámhatóság elsősorban az orosz-ukrán háború miatt elrendelt szankciók érvényesítését, betartatását helyezi előtérbe, az ezekhez kapcsolódó vámellenőrzéseket hazánk külső határátkelőhelyei mellett, belterületen is alkalmazva. Mindebben a NAV együttműködik a társhatóságokkal, különösen a kijelölt minisztériumokkal, kormányhivatalokkal és a rendvédelmi szervekkel.

A vámellenőrzésekben kiemelt figyelem irányul a kettős felhasználású termékek, a lőfegyverek és a hadiipari termékek vizsgálatára is.

A szellemi tulajdonjogot sértő termékek gyakran a termékbiztonsági előírásoknak, szabványoknak sem felelnek meg, ezáltal az emberek egészségére és a környezetre is veszélyt jelentenek. Emiatt indokolt fokozni, elsősorban a ruházati termékek, gyermekjátékok, kozmetikai cikkek, autóalkatrészek forgalmának ellenőrzését a szellemi tulajdonjog és termékbiztonsági előírások betartatása érdekében.

A környezetvédelmi szempontú rendelkezések – fluortartalmú üvegházhatású gázok visszaszorítása, az importárak karbonintenzitását ellensúlyozó mechanizmus – végrehajtására is hangsúly helyeződik ebben az évben.

A pénzügyi természetű kockázatok kezelése elsődlegesen az áruátengedést követően történik, ugyanakkor egyes, kiemelten kockázatos termékkörök esetében a vámhatóság még az áruátengedés előtt kezdi vizsgálni azokat. A vámeljárások folyamatában indult ellenőrzések továbbra is a vámérték valódiságát vizsgálják (célzottan, állandó jelleggel, illetve időszakosan, meghatározott termékkörökre vonatkozóan), és kiszűrik az alulértékelt árukat, hogy garantálható legyen a jogszabály szerinti vámtartozás megfizetése. Az ilyen ellenőrzések fókuszában eddig jellemzően a távol-keleti országokból érkező ruházati és textiltermékek álltak, azonban az elemzések alapján az alulértékelés egyéb termékkörnél is kimutatható, ezért idén a NAV további áruféleségek esetében is bevezeti a vámellenőrzéseket. Folyamatba építetten vizsgálja a NAV a dömpingellenes, vagy a kiegyenlítővám intézkedéssel érintett szállítmányokat is.

A termékek helyes áruosztályozása az alapja a vám kiszámításának, a nemzeti adók megállapításnak, ezért kiemelt ellenőrzési szempont a gazdálkodók árubesorolási tevékenysége: kiemelt figyelemre számíthatnak az új gazdálkodók és/vagy termékkörök.

Az egyre növekvő e-kereskedelmi forgalmat, az erre kialakított vámellenőrzési stratégia keretében szoros felügyelet alatt tartja a NAV. Országszerte megjelent a kiscsomagos forgalom, ezért az érintett új gazdasági szereplők ellenőrzése elengedhetetlen. A Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren az elmúlt időkben kialakult elosztóközpont nemcsak a hazai igényeket, de a környező országok megrendelőit is kiszolgálja. Ezért felügyeletéhez szoros nemzetközi együttműködésre van szükség, melynek célja az EU-s áfacsomag eredményeként jelentkező legális kereskedelmi folyamatok vámhatósági támogatása, megfelelő szintű kockázatelemzés és vámellenőrzés mellett.

A vámhatóság az e-kereskedelmi forgalomban érkező küldemények esetében is kezeli a pénzügyi és a nem pénzügyi (például kábítószer, gyógyszer, szellemi tulajdonjogot sértő áruk) kockázatokat is.

Az áruátengedést követően az ellenőrzések fókuszában az antidömping- és/vagy a kiegyenlítővám-intézkedésekkel érintett termékek szabad forgalomba bocsátása, az áruk preferenciális származó helyzete alapján igénybe vett kedvezmények, az áruosztályozás és a bevallott vámérték helyessége áll. A vámhatóság az eljárásokat reprezentatív mintán ellenőrzi és szabálytalanság esetén kiterjeszti a vizsgált időszak összes eljárására.

A vámeljárásokhoz nem kapcsolódó vámellenőrzések a közúti, vasúti, vízi vagy légi határátkelőhelyeken az EU vámterületére belépő vagy azt elhagyó (kereskedelmi és nem kereskedelmi jellegű) árukat érintik. Az ellenőrzések elsődleges célja a be nem jelentett, vámköteles vagy tilalmak és korlátozások alá eső áruk kiszűrése, amihez a hatóság technikai eszközöket (például csomagrontgen-berendezéseket) és szolgálati kutyákat is alkalmaz. A határátkelőhelyeken a pénzügyőrök ki- és belépő irányba is fokozott figyelemmel ellenőrzik a magánszemélyeknél lévő készpénz mennyiségét, valamint kivitelük és behozataluk

jogszerűségét. A vámhatóság a zöldhatáron és Magyarország teljes területén kutatja és ellenőrzi az EU vámterületére jogellenesen bejuttatott, vámfelügyelet alól kivont árukat.

A vámeljárásokhoz nem kapcsolódó vámenellenőrzések során a hatósági engedélyek betartását vizsgálják (ha a kötelezettség ellenőrzése az áruk vizsgálatával valósul meg).

Az említetteken kívül az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból (EMGA) finanszírozott jogcímekek utólagos ellenőrzésekor a NAV különös figyelmet fordít:

- a jogosulatlan támogatási igénylésekre;
- a nem jogszerűen működő kedvezményezettek felderítésére;
- az EMGA finanszírozási forrásból támogatott beruházások esetében a megvalósulás körülményeinek vizsgálatára;
- a fiktív gazdasági események és értékesítési láncolatok, felülszámlázások feltárására;
- valamint a láncolatokban részt vevő gazdálkodók szerepének beazonosítására.

Az utólagos ellenőrzéssel érintett EMGA-támogatások közül a termelői szervezeteket érintő operatív program, valamint a borászati ágazat szereplői részére a promóció és a beruházás jogcímeken történt kifizetések ellenőrzésén nagy hangsúly lesz.

A regisztrációs adót, mint fogyasztási típusú adót érintő ellenőrzések célja a jogkövetés ösztönzése, a jogszabályok betartatása. Kiemelt szempont a külföldről behozott és Magyarország területén forgalomba helyezendő új gépjárművek adóigazgatási eljárásainál a regisztrációs adó mellett az áfa megfizetése is. Az ellenőrzések elsődlegesen a regisztrációs adóigazgatási eljárások folyamatba épített vizsgálatával célozzák az adóbevételek biztosítását.

C. A NAV RENDÉSZETI SZAKTERÜLETÉNEK ELLENŐRZÉSEI

A rendészeti szakterülettel szemben folyamatosan jelentkező elvárás, hogy a változó gazdasági, jogi feltételekre, adózói magatartásokra rugalmasan, kellő időben reagálva hatékonyan és eredményesen hajtsa végre feladatait. Ennek keretében a központi költségvetési bevételeit közvetett úton támogatja azáltal, hogy az illegális kereskedelemben érintett szereplőket, az adózatlan, a közbiztonságot és az egészséget veszélyeztető termékeket minél nagyobb számban deríti fel, megakadályozva azok bekerülését a kereskedelmi csatornába.

A rendészeti tevékenység komplexitását mutatja, hogy egy szállítmány közúti ellenőrzése során a NAV a hatáskörébe utalt ellenőrzések jelentős részét felhasználja, alkalmazza, hiszen a fuvarozott áruval kapcsolatos eKÁER-bejelentést, jövedéket, szellemi tulajdonjogot, tiltókorlátozó intézkedéseket érintő vizsgálata mellett a sofőrre vonatkozó foglalkoztatotti ellenőrzést, fuvarengedély-ellenőrzést, illetve az áru tulajdonosával szembeni tartozásvizsgálatot, a tevékenységirányítási központok támogatásával adózói kockázatelemzést is lefolytat.

I. Fémkereskedelemmel kapcsolatos ellenőrzési irányok

A fémkereskedelemről szóló törvény szerint cél a fémekre elkövetett lopások felderítése és megakadályozása, valamint az illegális kereskedelem felszámolása. A hulladékgazdálkodási rendszer 2023. július 1-jével bekövetkezett új (koncesszori) hulladékgazdálkodási modellje, illetve a fémkereskedelmi szabályozás kapcsolódó módosítása miatt kiemelkedő jelentőséggel bír az együttműködés a hulladékgazdálkodási hatósággal együttműködés, a közös ellenőrzések megszervezése, illetve a kapcsolat fémkereskedelmi hatósággal az információátadás miatt. Kijelenthető, hogy preventív hatásúak a társszervekkel közösen szervezett és végrehajtott, rövid időtartamú, rendszeresen visszatérő akciók, valamint a jogsértést korábban elkövetők rendszeres visszaellenőrzése.

II. Szellemi tulajdon elleni és ahhoz kapcsolódó egyéb jogsértések, illetve illegális gyógyszerek felderítése

Az ellenőrzések elsődleges célja a jelentős gazdasági károkat okozó, illetve az emberi egészséget (is) veszélyeztethető hamis, hamisított termékek kereskedelmének (gyógyszerek, tisztítószerek, illatszerek, gépjármű-alkatrészek, ruházati termékek és kiegészítők, lábbelik, játékok) visszaszorítása.

A költségvetési bevételek közvetlen, illetve közvetett biztosítására a jogsértő cselekmények felderítésével párhuzamosan a gazdaság fehéritése, illetve a legális gazdálkodók hátrányára elkövetett szellemi tulajdonjogsértések visszaszorítása az irányadó. Mindezekon túl az adótudatosság, ebből kifolyólag a fogyasztói tudatosság és kompetencia növelése a cél.

III. A közúti áru- és személyszállítás, a közúti közlekedés biztonsága, és a nemzetközi közúti áruszállítás ellenőrzése

Elsődleges cél a közúti közlekedés biztonságának javítása, a jogosulatlan fuvarozás elleni hatékonyabb fellépés: a gépjárművezetők vezetési és pihenőidejének, a tachográfok és adatrögzítő lapok használatának, és ezen eszközök manipulációinak felderítését célozzák az ellenőrzések. Ezek támogatják a közúti közlekedés biztonságát, az elalvások balesetek megelőzését, csökkenését.

A veszélyes áruk közúti szállítására vonatkozó szabályok ellenőrzése szintén a közlekedésbiztonság javítását célozza, elsősorban preventív jelleggel. A szabálytalan szállítások felderítésével megelőzhetőek a potenciálisan katasztrófhelyzethez is vezethető közlekedési balesetek. A közlekedésbiztonságot védik azok az ellenőrzések, amelyek a közúti járművek műszaki, biztonsági és környezetvédelmi tulajdonságait, a megengedett legnagyobb össztömeget, tengelyterhelést és méretet meghaladó járműveket, a rakomány rögzítését, továbbá az ömlesztett áruk szállítását vizsgálják.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a tisztességes fuvarozók érdekeinek védelmére, illetve a jogszabályok kijátszásával versenyelőnyt szerző cégeknek a fuvarpiacról történő kizsorítására, különösen tekintettel a harmadik országos viszonylatban törvénysértő fuvarozókra.

A közúton vagy határátkelőhelyen végzett ellenőrzéseknél, a magyarországi felrakó- és lerakóhelyek esetében a vizsgálat tárgyát képezi az is, hogy a feladók és címzettek eleget tesznek-e ellenőrzési és bejelentési kötelezettségüknek.

IV. Az eKÁER-rel kapcsolatos rendészeti feladatok

A közúti és az áruszállításhoz kapcsolódó telephelyi ellenőrzések célja egyrészt a prevenció, azaz a helyes adózói magatartásra való rávezetés, másrészt a láncolatok felépítésével elkövetett, az általános forgalmi adót érintő visszaélések hatékony kiszűrése, és a csalárd magatartást tanúsító adózók szankcionálása, a költségvetési bevételek növelése.

V. Dohány és dohánygyártmányok ellenőrzése

A dohány és dohánygyártmányok legális előállításának és kereskedelmének védelme, ezáltal az ezekkel folytatott illegális tevékenységek visszaszorítása miatt szükségesek az illegális dohánygyártmányok forgalmának, és a kiemelt dohánytermelő területeken végzett illegális dohánykereskedelem felderítését célzó ellenőrzések, különösen az alábbi módszerekkel:

- a dohánytermékek illegális behozatalának megakadályozása keretében az ukrán határszakasz folyamatos ellenőrzése, a jövedéki ellenőrzések fokozása (akciójelleggel vagy folyamatosan),
- a dohánytermékek illegális kereskedelmének megakadályozása érdekében a tagállami határszakaszokon kockázatelemzés alapján közúti és a határt átszelő nem kijelölt vagy nem használt utak rendszeres mélységi ellenőrzése,
- az adózás alól elvont dohánygyártmányok illegális forgalmazásának megakadályozása, kereskedelmének visszaszorítása érdekében a közúti, nagy létszámú rendezvények, forgalmas közterületek, piacellenőrzések fokozása,
- a hamisítványok kiszűrése érdekében a dohánygyártmány-nyomonkövetési kódok meglétének, hitelességének fokozott ellenőrzése.

VI. Váratlan ellenőrzések az üzemanyagtöltő állomásokon

Az ásványolajtermékek jogszerű forgalmazását segítik, valamint az illegálisan szabad forgalomba került üzemanyagok üzemanyagtöltő állomáson való forgalmazását akadályozzák meg az üzemanyagtöltő állomásokon a mobillaboratórium háttértámogatásával, szűrőpróbaszerű készletfelvétellel, mintavétellel egybekötött jövedéki ellenőrzések.

VII. Jövedéki kiskereskedelmi tevékenységet végzők ellenőrzése

A jövedéki kiskereskedelmi tevékenységet végzők kockázatelemzésen alapuló, fokozott ellenőrzését a legális piaci szereplők zavartalan működésének biztosítása, a versenysemlegesség fenntartása, a jövedéki termékek illegális előállításának, kereskedelmének felderítése, visszaszorítása, végső soron a költségvetési bevételek biztosítása indokolja.

VIII. Váratlan ellenőrzések a bérfőzést végző szeszfőzdekből

A bérfőzött párlatot terhelő kedvezményes adómérték magában hordozza a jövedéki adójogszabályok megsértésével, illetve a mennyiségi korlátok figyelmen kívül hagyásával végzett adóraktári tevékenység kockázatát.

A költségvetési bevételek biztosítása, és a jövedékiadó-törvény kötelező érvényű szabályainak érvényre juttatása érdekében indokolt, a bérfőzést végző szeszfőzdekek tevékenységének a szezonális jellegre tekintet nélkül végzett váratlan jövedéki ellenőrzése.

A 2025-ben tervezett ellenőrzések fő irányai

I. A kiemelt és a legnagyobb adóteljesítménnyel rendelkező adózók ellenőrzése
II. Folyamatos feladatok
Költségvetési kockázatok csökkentése érdekében folytatott ellenőrzések
- (használt) gépjármű- és gépjárműalkatrész-kereskedelmi, valamint gépjárműjavítási tevékenységet végzők, valamint gumiabroncsokat, felniket értékesítők
- személy- és vagyonvédelmi tevékenységet folytató vállalkozások, épületüzemeltetéssel, takarítással foglalkozó vállalkozások, munkaerő-kölcsönzők
- számítástechnikai és telekommunikációs termékek kereskedelmével foglalkozók
- webhelyeken, portálokon értékesítők, külföldi és belföldi e-kereskedelmi platformok üzemeltetői, illetve az ezen felületeken értékesítők
- internetes tartalomszolgáltatók
- textil kis- és nagykereskedelem
- zöldség-gyümölcs kereskedők
- élelmiszeriparral, mezőgazdasággal összefüggő árukat, terményeket forgalmazó, nagy mennyiségben beszerző adózók (cukor, étolaj, sajt, kávé, csokoládé, liszt, ásványvíz, üdítőital, mák, dióbél, rizs, szója, műtrágya, burgonya), valamint élelmiszeripari termékek előállítását végzők
- építőipari, valamint építőanyag-kereskedelmi tevékenységet folytatók
- rendezvényszervezés, reklám-, marketing-, médiaszolgáltatói és filmgyártási tevékenységet folytatók
- turizmus, vendéglátás, szálláshely-szolgáltatási tevékenységet folytatók, taxisok
- rendszeres termékimportra irányuló tevékenységet végzők
- távol-keleti termékeket árusítók
- szépségiparban működő, valamint a testedzési szolgáltatást, beleértve a személyi edzői és masszőr tevékenységet folytató adózók
Általánosforgalmiadó-kötelezettségek vizsgálata
- általánosforgalmiadó-visszaigénylést tartalmazó bevallások kiutalás előtti ellenőrzése
- áfabevallás, összesítő jelentés/online számla eltéréssel rendelkező, vagy áfabevallást be nem nyújtó adózók

A gazdálkodói tevékenység folytatásával összefüggő ellenőrzések
- az újonnan alakult vállalkozások folyamatos kockázatelemzése és ellenőrzése
- székhelyszolgáltatást nyújtó és a székhelyszolgáltatást igénybe vevő adózók ellenőrzése
- a személyi változással érintett vállalkozások folyamatos kockázatelemzése és ellenőrzése
- a megalakulást követő egy éven belül kiugró forgalommal rendelkező adózók, adóminimalizáló adózók ellenőrzése
- a kockázatos adózói múlttal rendelkező, törölt adószámú, elérhetetlen vállalkozások ügyvezetői, tulajdonosai további vállalkozásainak ellenőrzése
- nagyszámú foglalkoztatottat alkalmazók, akik az online számlaadat-szolgáltatás adatai szerint nem bocsátanak ki számlákat és a tőlük befogadott számlákra vonatkozóan kontrolladatok sem állnak rendelkezésre
- a nagy forgalmat alkalmazottak nélkül bonyolítók ellenőrzése, megugró forgalom mellett adóminimalizálók
- a dolgozói létszám nem fedi le a telephelyek számát (pl. az élelmiszerjellegű vegyes kereskedelmi üzlet, az italszolgáltatás, a cukrászda, az éttermi vendéglátás)
- az áfabevallás és az online számlaadatok közötti eltéréssel rendelkező adózók, illetve áfabevallást, összesítő jelentést be nem nyújtók folyamatos kockázatelemzése és ellenőrzése
- tendenciózusan nullás bevallást benyújtók, de a kontrolladatok (online számla és/vagy a partneri tételes áfa, online pénztárgép stb.) szerint értékesítők adóellenőrzése
- több éve tagi kölcsönből működő társaságok
- népegészségügyitermékadó-kötelezettséghez kapcsolódó vizsgálatok
Munkaviszonnyal, foglalkoztatással összefüggő ellenőrzések
- a foglalkoztatói bejelentések nyomon követése alapján az új foglalkoztatóknál jogkövetési vizsgálatok végzése, a korábbi foglalkoztatóknál a bejelentési kötelezettségek helyzetének felülvizsgálata
- a helyszíni ellenőrzések fokozása, feketefoglalkoztatással szembeni fellépés a szabályszerű foglalkoztatás érdekében
- az egyszerűsített foglalkoztatás szabályszerűségének vizsgálata
- a biztosított bejelentésben szereplő, de a bevételek alapján bevételekben nem szereplő foglalkoztatottak esetében a jogviszony megszűnésével kapcsolatos bejelentési kötelezettség ellenőrzése

Személyijövedelemadó-kötelezettségek vizsgálata
- személyi jövedelemadót érintő, visszaigénylést tartalmazó bevallások kiutalás előtti ellenőrzése
- személyi jövedelemadót érintő adókötelezettségek (pl. osztalék) ellenőrzése
- egyéni vállalkozók adókötelezettségeinek ellenőrzése
Jövedéki adóval kapcsolatos kötelezettségek vizsgálata
- jövedékiadó-visszaigénylést tartalmazó bevallások kiutalás előtti ellenőrzése
- jövedékiadó-köteles tevékenységeket folytató adózók kockázatelemzése és ellenőrzése
- jövedéki kiskereskedelmi egységben, közterületen, piacon, vásáron, jövedéki kiskereskedő üzemanyagtöltő állomása shopjában, dohánytermék értékesítési helyén, a Jöt. vonatkozó előírásai szerinti árueredet és a birtoklás jogszerűségének ellenőrzése, illetve a dohánytermék-kiskereskedő dohánytermékek értékesítési helyén a dohánytermékek nyomon követhetőségéhez kapcsolódó ellenőrzése
- tagállami együttműködés keretében történő ellenőrzések jövedéki termékek értékesítésének feltárása érdekében
- jövedéki engedélyes kiskereskedelmi tevékenységével összefüggő, jövedéki szabályozás szerinti kötelezettségek ellenőrzése
- bérfőzést végző szeszfőzdei adóraktár engedélyesek tevékenységével összefüggő, jövedéki szabályozás szerinti kötelezettségek ellenőrzése
III. Tematikus feladatok
Adónem-specifikus témák
- ugyanazon vállalatcsoport magyarországi leányvállalatainak egy időben történő kockázati értékelése, az országokénti jelentések (CbCR) és a határon átnyúló konstrukciók adatai alapján kockázatosnak minősített tranzakciók ellenőrzése
- kapcsolt vállalkozások immateriális javakat érintő tranzakcióinak ellenőrzése
- transzferár-adatszolgáltatás adatai alapján kockázatosnak minősített kapcsolt tranzakciók ellenőrzése
- kapcsolt vállalkozások közötti hitel- vagy más egyéb pénzügyi ügyletek transzferárszemponjú ellenőrzése
- cégcsoporton belül gyártási tevékenységet végző, veszteséges vagy igen alacsony nyereséget elérő adózók transzferárszemponjú ellenőrzése
- cégcsoporton belül ügynöki, bizományos vagy disztribúciós tevékenységet végző, veszteséges vagy igen alacsony nyereséget elérő adózók transzferárszemponjú ellenőrzése
- kapcsolt vállalkozások ellenőrzése
- transzferár-adatszolgáltatás teljesítésének ellenőrzése

- szokásos piaci árat megállapító határozatban foglalt feltételek teljesítésének ellenőrzése
- társasági adót érintő adókedvezmények igénybevételének kötelező ellenőrzése (fejlesztési adókedvezmény igénybevételének ellenőrzése, energiahatékonysági célokat szolgáló beruházás, felújítás adókedvezményének ellenőrzése)
- a fejlesztési tartalék lekötésének (2023.) és a 2019-ben képzett lekötött tartalék feloldásának ellenőrzése
- a globális minimumadót érintően úgynevezett 2024. évi lefedett adók – társasági adó, innovációs járulék, energiaellátók jövedelemadó kötelezettségének – ellenőrzése, különös tekintettel az adózott eredményt és adókötelezettségeket érintő számviteli elszámolás és az elhatárolt veszteség vizsgálatára
- rehabilitációs hozzájárulási kötelezettség ellenőrzése
- komplex taobevallással kapcsolatos kötelezettségek ellenőrzése
- innovációs járulék kapcsolatos kötelezettségek ellenőrzése
- a szociális hozzájárulási adókedvezmények ellenőrzése
Adóalany-specifikus témák
- egyéni vállalkozók ellenőrzése
- kivaalanyok ellenőrzése
- ingatlan-, illetve telekértékesítésből származó jövedelmet be nem valló adózók ellenőrzése
- tartós veszteség következtében sajáttőke-hiányos társaságok ellenőrzése
- szja rendelkező nyilatkozatok tekintetében a legnagyobb összegű kiutalásban részesülő kedvezményezettek vizsgálata
- egyszerűsített foglalkoztatás keretében munkavállalókat ('T1042E, 'T1042TEL alapján) alkalmazók ellenőrzése
- kapcsolt élelmiszeripari vállalkozások transzferárszempontrú ellenőrzése
- OSS-t, IOSS-t választó adózók ellenőrzése
- bizalmi vagyonkezeléssel érintettek ellenőrzése
IV. Támogató eljárások
A nem szándékosan tévesztő, alapvetően jogkövető, de hibázó adózók támogatása
- a 2023. évi 23AEOI-nyomtatvány útján teljesített adatszolgáltatás, valamint a mögöttes átvilágítási eljárás megfelelésének vizsgálata
- környezetvédelmi termékdíj-kötelezettséggel érintett adózók támogató eljárása

- a nemzetközi adóügyi automatikus információk adatai alapján rendelkezésre álló pénzügyi számlainformációk és jövedelemadatok támogató eljárásban történő hasznosítása
- az önkéntes kölcsönös biztosítópénztártól egyéb jövedelmet szerző adózók támogató eljárása
- a nyugdíjbiztosítási szerződést megszüntető adózók támogató eljárása
- az egyszerűsített foglalkoztatás keretében meghatározott mentesített keretösszeg felett jövedelmet szerző adózók támogató eljárása
- ellenőrzött tőkepiaci ügyletekből, és kriptovalutából jövedelmet szerzők támogató eljárása
Az évközi jogszabályváltozás miatt indított támogató eljárások